

SŁOWO

Wilno, Niedziela 25-go listopada 1923 r.

CENA OGŁOSZEŃ Wiersz milimetro
wy jednoszpaltowy na str. 2-iej i 3-iej
25000 marek, za tekstem 10000 marek
Najmniejsze ogłoszenie 10000 m. p.
z prowincji oraz wnr. świątecznych
o 25 proc. drożej.

PRENUMERATA miesięczna z dostar-
czaniem do domu oraz z przesyłką
pocztową mk. 600000. Konto czekowe
w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej
Nr. 80.259.
Cena pojedynczego N-ru 30000 mr.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228, otwarta od 9 do 3. Tel. drukarni 262.

Postulaty Polski w stosunku do Łotwy.

Polityka polska od samej chwili tworzenia się państwa łotewskiego odznaczała się jakąś niesłychaną, przesadną życzliwością. Nosiła charakter taki po prostu, jakby nie Łotwie Polska, lecz przeciwnie, Polsce Łotwa była dla zachowania niepodległości niezbędna i zawdzięczała zdobycze terytorjalne. Inflanty były wyzwolone w lutym 1920 r. siłami zbrojnymi Polski. Operowała tam dywizja piechoty polskiej i brygada kawalerji, gdy ze strony Łotwy wszystkiego trzy pułki, w tem jeden landwery baltów niemieckich Głównej operacji woj-skowej dokonały wojska polskie, one pobiły wojska bolszewickie pod Dyneburgiem, poniósłszy przytem znaczne straty. W 1 kompanji pierwszego pułku Legionów podczas ofensywy Inflanckiej z 230 żołnierzy zostało 30. Wszyscy oficerowie bez wyjątku ciężko ranni.

Polska oddała Inflanty Łotwie bez zastrzeżeń, nie reagowała, gdy niezwłocznie po wyzwoleniu przez nas kraju Łotwa wydalila z kolei Dyneburg-Ryga kilka tysięcy kolejarzy Polaków.

Liczne aresztowania nauczycieli Polaków oraz członków komitetu rodzicielskiego za domaganie się szkoły polskiej w kwietniu 1920 r. spotkały tylko bardzo słaby protest ze strony rządu polskiego. W listopadzie 1920 r. po uchwaleniu reformy agrarnej przez konstytuante łotewską przystąpił Łotysze do obejmowania majątków ziemskich na Inflantach. Polscy właściciele ziemscy, obywatele państwa polskiego, zaprotestowali przeciwko obejmowaniu ich majątków, rząd Łotewski wydał cyrkularz wstrzymujący ową akcję, ale przekonawszy się, że rząd Polski nie zakłada protestu, poszedł całą bezwzględnością, skierowując ostrze reformy agrarnej na Inflantach przeciw Polsce.

Reforma agrarna łotewska jest wywołana względami politycznymi, nie zaś gospodarczymi, jest reakcją walki pierwiastka niemieckiego z łotewskim o charakter państwa łotewskiego. Rzecz naturalna, że atmosfera rabunku, jaka wypełnia państwo łotewskie, musiała oddziaływać na Łatgalczyków i roznieść ich apetyty względem własności polskiej. Zabieranie centrów, domów mieszkalnych, przedsiębiorstw przemysłowych, młynów i tartaków nie jest wywołane potrzebą ulepszenia struktury agrarnej kraju. Chodzi o wyparcie zwierzchniej warstwy polskiej, o ogłocenie kraju z charakteru polskiego.

Czy Polska nie powinna na to zareagować?

Właścicielom ziemskim, posiadającym powyżej trzydziestu hektarów, pozostawiają 50, posiadającym poniżej 300 hek. — 100.

Przy 100 hektarach może pracować i utrzymywać się na poziomie inteligencji zawodowej właściciel ziemski, przy 50 hektarach można żyć tylko na poziomie włościańskim. (Kraj ogazata się od inteligencji polskiej przy obecnej reformie agrarnej.)

Rząd polski winien zażądać kategorycznie pozostawienia wszystkim właścicielom Polakom po 100 ha., oraz domów, ogrodów, centrów nienaruszalnych. Zabieranie ogrodu lub jego podział, podział najbliższych pól, wytwarzanie szachowni — wszystko to obniża kulturę kraju, a czynione jest dla wyparcia Polaków z odwiecznych siedzib. W swych reklamowych wydawnictwach dla obcych Łotwa mówi, że

reforma agrarna odbywa się za odszkodowaniem właścicieli ziemskich. Dotąd jeszcze nie uchwalono tego odszkodowania. S. D. są mu przeciwni, inne partje chcą je doprowadzić do minimum. Obecnie proponuje się 400 rb. łotewskich, czyli 8 franków szwajcarskich za hektar, tymczasem ziemia sprzedaje się od 10.000 do 20.000 za hektar, wdzierżawia się około tysiąca rubli za ha.

Takie odszkodowanie to kpiny z poszkodowanych, a tu poszkodowanymi są nie tylko polscy obywatele, ale Polska; z produktów kultury i przemysłu polskiego korzystają Polacy intlanocy w miarę swej możności, małe odszkodowanie ogranicza ową możność. Odszkodowanie musi być kilkakrotnie większe od proponowanego obecnie; rozumiemy, że nie może być pełne, wobec tego niech nastąpi zwrot lasów.

Za zabrane dwory i pałace, będące częstokroć pomnikami naszej cywilizacji w kraju, rząd łotewski winien wypłacić pełne odszkodowanie.

Ze szkolnictwem polskim Łotwa prowadzi walkę podjazdową. Utrudnianie co do podręczników, usunięcie szykanami z kraju lepszych nauczycieli, niedopuszczanie do zajęć nauczycielskich obywateli Polski, usuwanie ze szkół polskich dzieci pod preteksem, że nie należą do nacji łotewskiej, niedopuszczanie odpowiednich lokalni — oto szereg drobnych środków walki z prądem cywilizacyjnym polskim, występującym w garnięciu się do szkolnictwa polskiego dziesiątków tysięcy dzieci w kraju.

Łotwa pragnie zlikwidować pierwiastek polski w kraju, który nazwała obecnie Latgają. Niech Łotwa pamięta, że może to zrodzić w Polsce prąd do zlikwidowania państwa łotewskiego.

Polska nie pretendowała do Inflant, które w ciągu 211 lat stanowiły składową część jej organizmu politycznego. Wązki kraj między Łotwą a Rosją wydłużałby granicę Polski i byłby bardzo trudny do obrony, stąd do zapłodnienia gospodarczego. Polska zbyt chętnie i pośpiesznie ustąpiła ów kraj Łotwie, mając nadzieję, że ludność polska nie będzie pokrzywdzona w sprzymierzonym państwie łotewskim, że stanie się raczej przewodnikiem polskich wpływów cywilizacyjnych, błoną łączną między państwem polskim a łotewskim.

Polska mogłaby zabrać dwa nadgraniczne powiaty, posiadające więcej ludności polskiej, niż łotewskiej i umacniające nas na linii Dźwiny: mianowicie powiaty Dyneburski i Błukstański; Polska pozostawił je mogłaby przy Łotwie (z wyjątkiem gmin będących w naszym posiadaniu w 1919 i 1920 r.) o ile względem ludności polskiej nie prowadzono by polityki eksterminacyjnej.

Postępowanie Łotwy nie odpowiada oczekiwaniom polskim. Łotwa niweczy psychologiczne podstawy przymierza. Nauczyciele Polacy, zniwoleni do opuszczenia Łotwy, właściciele ziemscy, których prądziadowskie gniazda zostały zabrane przez złośliwie dokonywaną reformę agrarną, dzierżawcy dawniej polskich majątków, nieuwzględnieni przy reformie agrarnej i do nędzy doprowadzeni — wszyscy ci ludzie swemi opowiadaniem o krzywdach, doznanych od państwa łotewskiego za swą narodowość polską, roznieją po Polsce bakcylusy niechęci ku Łotwie.

DO WIADOMOŚCI SZANOWNYCH KLJENTEK
ZNANI NAJLEPSI FRYZJERZY DAMSCY
BRACIA

Kazimierz i Józef Mural

z ul. Wielkiej Nr. 51 (dawniej 71) PRZENIEŚLI SIĘ i otworzyli pierwszorzędny salon damski i męski przy ul. MICKIEWICZA Nr. 21 (vis à vis „Zielonego Sztralla” : : : : :)

POD FIRMA

„BRACIA MURAL“

Wyrokiem Sądu Pokoju m. Wilna z dn. 12 listopada r. b. Antoni Głowiński za zniesławienie Mieczysława Perkowskiego w liście do Mieczysława Złotkowskiego skazany został na miesiąc więzienia: Karę darowano na mocy amnestii.

SALON MÓD I PRACOWNIA KAPELUSZY DAMSKICH

„MARIE MURAL“

ZOSTAŁ PRZENIESIONY NA UL. MICKIEWICZA Nr. 21.

P. Mural wrócił z Warszawy.

Przywiozła modele i różne nowości.

Gdy niechęć ku Łotwie upowszechni się w Polsce i stanie się łatwo uchwytą dla Rosji, Łotwa się nie ostoi. Rosja po nią sięgnie. Czy Polska na tem dużo straci? I co straci?

Jeżeli ludność polska ma być wypierana z kraju, w którym istniała wielki, to czy dla Polski nie jest wszystko jedno, kto tego dokona, Rosja czy Łotwa? Jeżeli ma się odbywać jej przymusowa asymilacja, to niema racji przenosić Łotwy nad Rosję.

Dla Polski przy rozstrzygnięciu sprawy terytorjum państwa Łotewskiego ważne jest zachowanie stosunku sił między Polską a Rosją. Ów stosunek sił daje się zachować przy utrzymaniu Łotwy samodzielnej, Polsce życzliwej, ale też i przy terytorjalnych rekompensatach na koszt Rosji, uzyskania jej desinteresment do Litwy.

Polska może konserwować byt Łotwy tylko przy załatwieniu naszego rachunku, do niego, oprócz zaniechania eksterminacyjnej polityki względem żywiołu polskiego, należy odnieść sześć gmin po lewej stronie Dźwiny, trzymany przez Łotwę, wbrew zasadzie geograficznej i etnograficznej.

Władysław Studnicki.

SEJM I RZĄD.

O wydanie posłów Marka i Bobrowskiego.

WARSZAWA. 24. XI. (A. W.) Posłowie Harusewicz, Dubanowicz i Chaćkiński wnieśli do łaski marszałkowskiej wniosek żądający zwolnienia Komisji regulaminowej w związku ze sprawą wydania sądom posłów Marka, Bobrowskiego i Stańczyka na dzień 27 b. m. Na żądanie zmiany terminu posiedzenia Komisji wpłynęła okoliczność przedstawienia kancelarji sejmowej nowych materiałów obciążających działalność posłów socjalistycznych w wypadkach krakowskich.

Sprawa ofiar Borysławskich.

WARSZAWA. 23. XI. (PAT.) W komisji administracyjnej rozpatrywano wniosek p. Moraczewskiego w sprawie użycia wojsk w Borysławiu przeciw strajkującym robotnikom i zabicia dwóch robotników. Przyjęto wniosek p. Wale-

rona tej treści. W celu zbadania krwawych i tragicznych zajęć w Borysławiu w Krakowie i Tarnowie. Sejm wydeleguje komisję sejmową, składającą się z przedstawicieli największych klubów sejmowych po jednym z każdego klubu.

Leclutkie ograniczenie praw strejkowych.

WARSZAWA. 23. XI. (PAT.) Sejmowa komisja ochrony pracy przeprowadziła obszerną dyskusję nad projektem rządowym o zabezpieczeniu swobody dania, wzięcia i wykonania pracy. Przyjęto artykuł 3, przewidujący kary w razie dopuszczenia się czynów gwałtownych w czasie strejku, określono przytem, że tylko te zbiegowiska będą karalne, które zostały wywołane w celu utrudnienia pracy. Zmniejszone kary, który przewidziane są w projekcie rządowym, wynoszą półtora do dwóch lat i na 6 do 12 miesięcy.

Umowa handlowa z Anglią.

WARSZAWA. 24. XI. (A. W.) W poniedziałek zostanie podpisana umowa handlowa polsko-angielska. Umowę podpisze Min. Dmowski i poseł angielski w Warszawie p. Max Muller.

Dookoła sanacji skarbu.

WARSZAWA. 24. XI. (A. W.) Na piątkowym posiedzeniu Sejmu omawiano ustawę o waloryzacji podatków. Z krytyką projektu wystąpił były minister Skarbu Michalski. W obronie projektu przemawiał poseł Zdziechowski. Dyskusja nad projektami nie została ukończona, dalszy ciąg jej odbędzie się we czwartek.

Komitet Dyrekcyjny PKO. na wniosek Lindego postanowił przekazać do Skarbu państwa 600 miliardów mk. jako przewidywany zysk na r. 1923.

Związek Banków zwołuje na 26 listopada konferencję w sprawie kwot pieniężnych w złocie jakie, mają wpłacać banki na poczet podatku majątkowego.

Przedstawiciele przemysłu włókienniczego po rokowaniach z wice-prezydentem Korfiąntym zgodzili się na wpłacenie zaliczki na poczet podatku majątkowego w wysokości 15 milionów franków złotych.

Wyjazd posła szwedzkiego.

WARSZAWA. 23. XI. Poseł szwedzki przy rządzie polskim p. C. d'Anckarskråd wyjeżdża na urlop. Kierownictwo poselstwa szwedzkiego objął w charakterze chargé d'affaires (ad interim) p. Martin, sekretarz legacyjny.

Sprawy gospodarcze.

Ekonomiczne położenie Ziemi Wschodnich w związku z przeżywanym obecnie kryzysem w rolnictwie.

Zanim przystąpię do omówienia właściwie interesującego nas tematu, chciałbym w paru słowach zobrazować sytuację gospodarczą ziemi Wileńskiej i Grodzieńskiej (stanowiących obecnie 3 nasze województwa kresowe) przed wojną. Ten obraz przedwojenny ziem naszych potrzebny nam jest dla uzyskania skali porównawczej, co do położenia rolnictwa na Ziemiach Wschodnich dzisiaj i przed wojną. Sądzę, że rozpatrzenie przedwojennego bilansu handlowego tych 2 ziem, najlepiej nam uzmysłowi położenie gospodarcze, w jakim znajdowały się one przed wojną, tembardziej, iż dzięki pracy p. Bitnera posiadamy wszelkie potrzebne nam materiały. *)

Bilans handlowy tych ziem w latach 1909—1911 przedstawiał się w sposób następujący:

Bilans handlowy z gub. Wileńskiej i Grodzieńskiej.	nadwyżka wywozu +		Uwagi.
	przywozu —		
	g. Wileńska.	g. Grodzieńska.	
	Tysiące	Rubli.	
1. Rolnictwo	-5277	-5597	
2. Hodowla i produkty spożywcze	+1792	+2021	
3. Przemysł spożywczy	-3469	+2369	Spirytus.
4. Materiały opałowe	-1990	-2656	
5. Drzewo i wyroby drzewne	+14983	+5923	
6. Przemysł włókienniczy	-6105	+3589	
7. Przemysł żelazny	-2690	-2669	
8. Przemysł mineralny	+51	-244	Cegły i ceramika.
9. Przemysł przetworów zwierzęcych	+1082	-341	Skóry.
10. Przemysł chemiczny	-727	-355	
11. Owoce i jarzyny	-518	-274	
	-2864	+1168	

Z powyższej tablicy wynika, iż bilans handlowy obydwu ziem naszych był bierny — to znaczy iż stale ziemie te więcej przywoziły, niż wywoziły i to nie tylko produktów przemysłu lecz i rolnictwa. Jedynie poważniejsze znaczenie w bilansie handlowym ziemi Wileńskiej odegrał eksport drzewa, który aczkolwiek wynosił do 14983 tys. rb. nadwyżki, to jednak nie mógł tak odpowiednio pokryć importu. — I jeżeli bilans płatniczy tych ziem osiągał pewną równowagę, to przypisać to należy jedynie przesyłkom amerykańskim, które w

*) W. Bitner, Materiały do bilansu handlowego Litwy i Białej Kurlandji, Piotrogr. 1913.

ostatnich latach przed wojną w większej ilości napływały do kraju.

Ten bilans handlowy ujemny, był wynikiem depresji gospodarczej w jakiej kraj, a zwłaszcza jego rolnictwo przed wojną się znajdowało. Ta depresja była znową skutkiem polityki ekonomicznej rządu rosyjskiego, który, ze względów politycznych, nie dbał o rozwój gospodarki ziem naszych, przeciwnie, hamował rozwój rolnictwa, przez zalewanie rynków naszych tanim zbożem i bydlęm rosyjskim, przewożonymi Rosji Wschodniej przy pomocy specjalnie obmyślanych taryf różniczkowych. Również niepomysłne dla ziem naszych traktaty handlowe z Niemcami, na mocy których granica dla wywozu naszych produktów rolniczych i bydła, z wyjątkiem potrzebnych rolnictwu niemieckiemu pasz treściwych, była zamknięta, wpływały ujemnie na rozwój naszego rolnictwa.

Powszechnem było mniemanie, iż ceny zboża były za niskie, ceny zaś artykułów przemysłu, które rolnik musiał nabywać, za wysokie. — Pozostaje pytanie, jakie były te ceny i jaki stosunek zachodził pomiędzy produktami rolnymi a przemysłowymi.

Przeoglądając ceny z ostatnich paru

Kowno.

Oziębienie stosunków z Sowiecami.

KOWNO, 23. XI. (PAT.) Na posiedzeniu sejmiku Ambrozajtis zapytał rząd w jakim stanie znajduje się sprawa realizacji układu litewsko-rosyjskiego o rewindykacji mienia. Galwanuskas odpowiedział, że Rosja o ile mogła wywiązała się z zobowiązań. Co się tyczy zwrotu aktów, to Polska rości pretensje do archiwum okupowanej Wileńszczyzny. Akty i dzwony kościelne będą rewindykowane wkrótce. Z powodu złej sytuacji finansowej Rosja nie zwróciła dotychczas wkładów bankowych.

Rząd przypuszcza, że Rosja poczuwa się do obowiązku spełnienia przyszłych zobowiązań. Ambrozajtis zaznaczył, że nie można nazwać stosunków litewsko-rosyjskich normalnymi. Rząd powinien zastosować taką politykę jak wobec Polski, likwidując przedstawicielstwo sowieńców w Kownie. Gdyby Rosja nie poświęciła tyle na propagandę bolszewicką na Litwie mogłaby zwrócić połowę wkładów. Ponownie Galwanuskas zaznaczył, że wypełnienie, którego można się spodziewać, leży w interesie Rosji.

Żydowska Rada Narodowa.

KOWNO, 23. XI. (PAT.) Otwarta tu została sesja żydowskiej rady narodowej. Sesję otworzył minister Rosenbaum. Pośród delegatów witających zjazd zabrał głos przedstawiciel Polaków Lutyk, zaznaczając że dążeniem Polaków jest posiadanie podobnej reprezentacji, która zagwarantowana będzie przez Konstytucję i dotąd nie została stworzona. Mówca wyraził nadzieję, że Polacy w niedługim czasie otrzymują możliwość stworzenia rady narodowej. W końcu podkreślił dobre stosunki polsko-żydowskie na Litwie.

Zjednoczenie grup Chr. Dem.

KOWNO, 23. XI. (PAT.) Zjazd prawego skrzydła chrześcijańskiej demokracji zaaprobował politykę rządu. Wyłoniła się sprawa zjednoczenia trzech grup chrześcijańskiej demokracji.

lat przed wojną można stwierdzić, iż ceny zboża wahały się w granicach od 85 kop. do 1 rubla — siana zaś 40 — 50 kop., stomy od 20 do 30 k., otręb od 70 — 90 k. wreszcie ceny makuch wynosiły mniej więcej około jednego rubla za pud.

Jakież były ceny tych najniezbędniejszych artykułów i produktów, oraz narzędzi, które każdy rolnik nawet najdrobniejszy nabywać musiał.

A więc — pud soli kosztował 40—45 kop. pług Sucheniego Nr. 0, jak to wynika z cennika, kt. mam przed sobą, kosztował rb. 5, pług Sucheniego Nr. 2—9 rb. 70 kop., wreszcie kosa kosztowała od 50 do 80 kop. Czyli rolnik za 1 pud żyta mógł nabyć 2 p. soli, pług mniejszy kosztował około 4½ pud żyta, większy około 11 pud. wreszcie kosa kosztowała od ½ p. do 1 puda żyta.

Taki był stosunek pomiędzy żytem a temi najważniejszymi narzędziami i produktami. Dobrze proszę zapamiętać cyfry powyższe, cyfry na które przed wojną narzekaliśmy, które uważaliśmy za rujnujące dla rolnictwa, a które dzisiaj, wydają się nam czemś, o czem tylko marzyć możemy.

Witold Staniewicz.

Starania o pożyczkę.

KOWNO, 23. XI. (PAT.) Minister komunikacji udaje się do Londynu celem wszczęcia starań o udzielenie pożyczki w złocie o wysokości 20 milionów litów. Prace nad przeprowadzeniem litewsko-łotewskiej granicy.

W Rydze odbyła się konferencja konferencja komisji dla przeprowadzenia litewsko-łotewskiej granicy. Na konferencji zostały omówione prace wykonane ubiegłego lata. Stwierdzono, iż wszystkich przewidywanych prac wykonać nie było możliwym z powodu złej pogody. Wskutek bezustannych deszczów graniczne rzeczółki zamieniły się w jeziora i bagna nie do przebycia, to też przeprowadzić granicę z przewidzianą największą dokładnością nie było możliwości. Prace również zatrzymał brak robotników.

Spora część pracy została odłożona do następnej wiosny. Na tem samym posiedzeniu obradowano nad rozdzieleniu gabinetowych prac w zimie, t. j. wypracowania szczegółowych map i t. p. Konferencja zagranicznych przedstawicieli Litwy.

Przed kilku dniami w Kownie odbyła się konferencja zagranicznych przedstawicieli Litwy. Pierwsze posiedzenie odbyło się w lokalu Gabinetu Ministrów. Przewodził prezes Ministrów i Minister Spraw Zagranicznych p. Galwanuskas, na posiedzeniu byli obecni posłowie:

T. Norus Norusiewiczus (Londyn), O. Milaus (Paryż), P. Klimas (Rzym), V. Sidzikauskas (Berlin), J. Baltrusaitis (Moskwa), dr. Zaunius (Praga), J. Aukstulitis (Ryga), V. Carnockis (Waszyngton), Jurkunas Seinius (Helsingfors-Stokholm) J. Sawickis (Kopenhaga), oraz dyrektorowie Ministerstwa Spraw Zagranicznych B. K. Balutis, dyrektor politycznego departamentu, A. Lisauskas — prawnego, R. Karuza — ekonomicznego P. Dallide — administrator i J. Jonynas — Ligis Nar.

Konferencja przedewszystkiem miała na celu zaznajomienie się z obecnym stanem Litwy. (WILBL.)

Niemcy.

Upadek gabinetu Stresemanna.

BERLIN, 23. XI. (PAT.) W głosowaniu imiennem gabinet Stresemanna został obalony większością 230 głosów przeciwko 155.

„Vossische Zeitung“ donosi, że w następstwie upadku Stresemanna partja ludowa odmówiła udziału w rządzie. Należy się liczyć z przesileniem.

Wczoraj i dzisiaj w częściach miasta doszło do wykroczeń i grabieży.

Generał Seeckt rozwiązał wszystkie organizacje komunistyczne, narodowo-socjalistyczne i ludowej partji wolnościowej.

Następcą zmarłego Havensteina ma zostać obecny komisarz walutowy dr. Schacht. O ile nom nacja ta doszłaby do skutku, Schacht wykorzystaby jednocześnie dwa urzędy: Prezydenta Banku Rzeszy i Komisarza walutowego. Z uwagi na możliwość ustąpienia gabinetu sprawa ewentualnego mianowania dr. Schachta nie jest jeszcze przesądzona.

Kenwent Reichstagu postanowił na wypadek upadku gabinetu Stresemanna przerwać posiedzenia do czasu utworzenia nowego rządu.

Sprawa kontroli wojskowej.

BERLIN, 23. XI. (PAT.) „Berliner Tageblatt“ twierdzi, że rząd nie da natychmiast odpowiedzi na n. t. e. w sprawie kontroli i będzie oczekiwał kroków ze strony generała Nolleta.

BIAŁOGRÓD, 23. XI. (PAT.) Dzienniki donoszą, że rząd tutaj postanowił przyłączyć się do stanowiska francuskiego w sprawie powrotu bronprzyna oraz podjęcia kontroli wojskowej w Niemczech.

Bawarja.

MONACHJUM, 23. XI. (PAT.) Na budynku urzędu gminnego w Tuessen rzucono bombę.

SALA MIEJSKA
DZIS! Niedziela 25 listopada
Koncert znakomitego tenora opery WARSZAWSKIEJ
St. Gruszczyńskiego
oraz Marij Budzińskiego
(dramat. sopran.)
i Marijana RUDNICKIEGO
Początek o g. 8.30 wiecz.
Pozostałe bilety w kasie SaH od g. 10 rano

TEATR POLSKI DZIS! (Lutnia)
Występ K. ADWENTOWICZA
po raz 10-ty
„HAMLET“ W. Szekspira
Jutro w poniedziałek premiera
Książd Marek
J. SŁOWACKIEGO
Początek o godz. 7 i pół w.

TEATR WIELKI DZIS! (na Pohulance)
2 przedstawienia po poł. o g. 3 m. 30
Eugeniusz Oniegin
opera CZAJKOWSKIEGO
ceny znizzone o 50%
Wieczorem o g. 7 m. 30
po raz 2-gi

Madame Pompadour
Operetka FALLA
Jutro w poniedziałek po raz 3-ci
Madame pompadour
FALLA

Hjalmar Söderberg.

POECI I OGÓL.

Z oryginału szwedzkiego przełożył
KONSTANTY BUKOWSKI.
(Prawo przedruku zastrzeżone).

Wczoraj późnym wieczorem spotkałem w tłumie najmłodszego z wielkich naszych poetów. Wałęsaliśmy się po ulicach, nie zauważywszy nawet, iż deszcz zaczął padać. Ja, który prawdziwym poetą nie jestem, spostrzegłem to pierwszy — skierowaliśmy tedy krok ku dużej, bajecznie fioletowej, świetlanej kuli, weszliśmy do jakiejś bramy, zrzuciliśmy nasze ociekające palta exministrowi, który, ze względów ekonomicznych, wolał w dymisji posadę szwajcara od urzędu prezesa i zagłębiliśmy się w kapię.

Publiczność była nieliczna. Przy stole obok nas siedzieli trzech, czy czterech panów, stanowiących doskonały materiał do opodatkowania — rozmawiali o akcjach.

Poeta i ja mówiliśmy o poezji.
— Powiedz, Gabryelu, zapytałem, jakiej właściwie przytrzymujesz się metody, pisząc wiersze? Mama mi myśli techniki. Co do mnie, czynię w ten sposób:

o ile, na przykład, mam rymować słowo *Smarta* *), sporządzam w porządku alfabetycznym spis wszelkich możliwych rymów: *aphjaria, Berta, bjarta* **) i tak dalej, aż do *arta* ***). Następnie przekreślam widocznie zbyt liczne rymy pomocnicze i wśród pozostałości znajduję zawsze coś odpowiedniego. Lecz zdarza się, oczywiście, niekiedy, że rym już przekreślony przezemnie jako pomocniczy, może okazać się niezwykle oryginalnym i nadać poematowi zwrot, o którym z początku nie myślałem. To właśnie nazywa się natchnieniem. — Czy ty również sobie tak radzisz?

Poeta wytrzeszczył swe duże stalowo-niebieskie oczy i spoziierał na mnie tak, jakgdyby ujrzał straszdy. Wreszcie parsknął głośnym śmiechem:

— Nie, rzekł, nie! Metody tej nigdy nie stosowałem. Przyszużam tylko oczy. Natchnienie przychodzi i oto zaczynam pisać bez przerwy, aż dopóki ramię nie zaboli. A gdy następnie odczytuje to co napisałem, często doznaję miłych niespodzianek. Czasem gdzieśgdzie zmieniam przecinkowanie...

Zmieszany milczałem, lecz w duchu byłam jednak z metody mojej zadowo-

*) Ból. **) Matpie serce, Berta, Jaskrawe. ****) Groch.

lony. Boć pragnąc znaleźć najlepszy rym, trzeba uprzytomnić sobie co jest do wyboru. Wydawało mi się to jasnym jak słońce.

Panowie, stanowiący doskonały materiał do opodatkowania, rozmawiali z zachwytem o „Pajęczynie“ *) świeżo wystawionej w Teatrze Vasa **). Jedna zwłaszcza scena przypadła im do gustu: ta w ostatnim akcie, gdy wykwinny oszust ofiarowuje oszustowi — oberwanowi czek na 250.000 koron. Wystawcie sobie: *dwieście pięćdziesiąt tysięcy!*

— Tak, lecz, czy nie było to trochę naciągane? zastanawiał się jeden z nich.
— Miał jednak swój styl Niech mnie dunder świśnie, jeśli nie miało stylu! powiedział drugi.

Dwieście pięćdziesiąt tysięcy. Ton, w jakim słowa te wypowiedziane zostały, porywająco był poważny. Przebiła ją zeń prawdziwa, niechepliwa bojaźń Boża. I pomyślałem sobie: ci czczą bogów swych więcej niż ja moi.

Ocknąłem się w mych myślach, Gabryel bowiem trącił mię w ramię.

— Oto Max, rzekł.
Istotnie, we drzwiach stał wspólny nasz przyjaciel Max i badawczo rozglą-

gał się dokoła, jakgdyby kogoś szukał. Miał na sobie palto i kapelus, ociekające wodą. Ujrawszy nas skiniął niedbale głową — dawaliśmy mu znaki, by do nas podszedł, lecz on stał, wciąż rozglądając się po sali z pod swych okularów.

Gabryel przypatrywał mu się z namiętnością.

— Spójrz-no na niego. Teraz powątpiewa o prawdziwości fenomenu.

Wprawdzie nie mogłem tego stwierdzić bezpośrednio, ale wydało mi się to zupełnie możliwym. Max wiele widział krain, oraz gatunków ludzi i pomimo swej młodości czerpał ze starych, w połowie zasypanych studzien mądrości. Zdjął kapelus, przeszedł kilka kroków ku nam, spozierając krótkowzrocznie i badawczo na paru mocno podchmielonych komandorów orderu Vasa *). Czarne jego włosy zwisały się rozwichszone dokoła wypukłego czoła myśliciela a w dolnej części twarzy, miniaturowo skrojonej, poruszały się i formowały do mistycznego uśmiechu małe czerwone wargi, zdające się wypowiedzi wyrok ostateczny nad komandorami: *niepraw-*

*) Order, ustanowiony przez Króla Gustawa III, w dniu jego koronacji, 26 maja 1772 r. (Vasa albo Vasa, many po szwedzku Su o p).

*) Spindelrär, komedia autora szwedzkiego Thure Blanche'a. **) W Stockholmie.]

PIECE I KUCHNIE PRZENOŚNE

ZAKŁADY CERAMICZNE J. KULESZA i S-ka

BUDOWA WSZELKIEGO RODZAJU

znanej dobroci, patentowane ZUŻYCIE 25% OPAŁU

„HALIS”

FIRMA CHRZEŚCJAŃSKA WARSZAWA, Warecka 14, tel.46-62.

PIECOW I KUCHNI oraz kafle KWADRATEŁO'VE BERLIŃSKIE MAJOLIKOWE

JAKO TEŻ TERRAKOTA I GLAZURA w dowolnych ilościach

KRONIKA

NIEDZIELA 25 Dziś Katarzyn Jutro Piotra W.P.

W. g. 7 m. 28. Z. g. 3 m. 44.

WILEŃSKA

Jubileusz Biskupa wileńskiego. Jego Ekscelencja ks. Dr. Jerzy Matulewicz, Biskup Wileński, w niedzielę dnia 25 b. m., obchodzi jubileusz 25-lecia kapłaństwa. Z tego powodu Papież Pius XI przysłał telegram treści następującej: Jego Ex. Matulewiczowi, Biskupowi w Wilnie (Polska). „Ojciec Święty z powodu obchodzonego przez Ciebie jubileusza kapłańskiego błogosławi Cię po ojcowski i życząc Ci od Boga wszelkich pomyślności daje pozwolenie na udzielenie jednorazowe błogosławieństwa Apostolskiego”. Kard. Gasparri.

Posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się w poniedziałek 26 listopada o godz. 8 wiecz. z następującym porządkiem dziennym: 1) Budżet 2-go półrocza 1928 r. (dalszy ciąg). 2) Referat w sprawie wydawania premii kontrolerom w kinematografach za wykrycie nadużyć. 3) Referat w sprawie: a) skasowania etatów w Wydziale Opalowym jednego zawiadowcy i dwóch dozorców, oraz w Wydziale Kwaterunkowym jednego biuralisty i b) utworzenia etatów: w Sekcji Rzeźni i Kłnków jednego rewidenta mięsnego przy Stacji Weterynaryjnej oraz w Sekcji Finansowej jednego biuralisty. 4) Wniosek w sprawie ustalenia opłat za wydawanie świadectw pochodzenia i za zbadanie stanu zdrowia zwierząt wyprowadzanych po za granicę miasta. 5) Referat w sprawie zmiany trybu ustalania opłat za światło w hotelach i pokojach umeblowanych. 6) Wybory dwóch przedstawicieli Rady Miejskiej do Komitetu do walki z drożyzną i lichwą. 7) Wniosek udzielenia zapomogi T-wu „Pogotowia Ratunkowego dla dzieci” na utrzymanie ochronki. 8) Wniosek zmniejszenia podatku miejskiego od przedstawień cyrkowych. 9) Referat w sprawie ustanowienia i pobierania na rzecz miasta podatku od spożycia w zakładach gastronomicznych z wyszynkiem trunków.

Z Dyrekcji Dróg Wodnych. Według postanowień Ustawy Wodnej z dnia 19 września 1922 r. po upływie lat 5 po wejściu w życie tej ustawy t. j. z dniem 27 listopada 1927 roku, wygasają prawa użytkownika wód płynących, jeżeli w okresie pięcioletnia nie będą wniesione podania o wpisanie tych uprawnień do księgi wodnej. Podania o wpisanie do księgi uprawnień istniejących przy wejściu w życie Ustawy wodnej (t. j. w dniu 27.11. 1922 r.) należy skierowywać do urzędu powiatowego lub do Oddziału Wodnego Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych (ul. Marji Magdaleny 2 p. 89) (Aw.).

dziwił Minął ich i skierował nareszcie dwa kroki ku nam, lecz nagle zatrzymał się przed stolikami panów, stanowiących doskonały materiał do opodatkowania, wyciągnął laskę ku najgrubszemu z nich, który tylko co powiedział dwieście pięćdziesiąt tysięcy i dotknął go nią ostrożnie.

Zagabnięty siedział bezradny i robił wrażenie człowieka mającego za chwilę uleść atakowi apoplektycznemu. Jeden z jego towarzyszy usiłował coś powiedzieć, lecz mógł tylko wydobyć z siebie — panie... panie!

„Ale Max, snadź mile zdziwiony, że laska jego trafiła na jakiś punkt oparcia, już był utracił dla nich wszelkie zainteresowanie i spokojnie zwrócił się ku nam z zapytaniem: czy można spocząć?”

Tymczasem grubas zaczął powoli odzyskiwać przytomność umysłu. Usiłował powstać, lecz opadł znowu na krzesło: Panie! Chybaś! Co to ma znaczyć? Nazwisko moje...

Max przyglądał mu się zdziwiony, jakgdyby go nigdy przedtem nie widział. Może tak było istotnie. Najwidoczniej innego nie oaniósł wrażenia nad to, iż zupełnie niesłusznie został zelżony przez obcego człowieka i, że według prastarego kodeksu honorowego,

Wyjaśnienie. W artykule wstępnym z piątku 23 listopada wyraziliśmy się, że p. dr. Staniewicz mówił o niedoskonałości sądownictwa. Chcieliśmy przez to powiedzieć, że p. Staniewicz mówił o niedużej liczebności sędziów w niższych instancjach, ale w żadnym razie nie o jakichś brakach przy wymiarze sprawiedliwości, gdyż pod tym względem sądownictwo nasze stoi na wysokości zadania. Przynajmniej nam było, gdyby ktokolwiek w ten sposób sens naszej relacji chciał przeinaczać.

Naczelny Komisarz Spisowy. Jak się dowiadujemy stanowisko Naczelnego Komisarza Spisowego obejmie p. Swiderski, Naczelnik Wydziału Szkół Średnich w Kuratorjum. Delegatura Rządu zwróciła się do Min. Spraw Wewnętrznych z prośbą o przyspieszenie przyznania kredytu na akcję spisową. Nieprzyznanie kredytów dotychczas tamuje rozwój przygotowań. Władze spisowe nie mogą rozpocząć prac polegających na sporządzeniu planów obwodów i okręgów spisowych, wykazów ulic i t. d. Do chwili obecnej na spisywaczy zapisało się około 400 osób. Ogólna liczba potrzebna do przeprowadzenia spisu w Wilnie wynosi 700 osób. Czynnosc spisywaczy są honorowe. (Aw).

Otwarcie Kursów Oświatowych Wydziału wojskowego przy P. B. Krzyżu. Wśród w obecności gen. Tupalskiego prezesa Wydz. Wojsk., s. Poczetowskiej referentki Wydz. Ośw. i p. Świątnickiego przedstawiciela Ref. Osw. D. O. K. odbyło się otwarcie kursów zorganizowanych przez B. Krzyż, który zakończywszy owocnie trudną i kosztowną sprawę pomocy repatriantom, co było chwilowo jego zadaniem, zwraca obecnie całą pracę swych członków i fundusze na główne swe zadanie: pomoc żołnierzowi. Najważniejszą potrzebą armji naszej, a zarazem i społeczeństwa jest oświata, której braki tak fatalnie się dają odczuwać w biegu życia społecznego i politycznego. P. B. K. postawił sobie za zadanie jaknajwiększą pomoc w tym względzie władzom wojskowym przez zorganizowanie kursów instruktorskich, i wyszkolenie w początkowym zakresie nauczania analfabetów, których procent przekracza 60 na 100.

Około 60-ciu słuchaczy jest już zapisanych i rozpocznie swą, tak potrzebną naukę w najbliższych dniach, na Soboc 13.

Walne doroczne zebranie związku lekarzy Polaków odbędzie się dn. 26 listopada r. b. o godz. 7-ej wieczór w wydziale zdrowia (Plac Katedralny) Nr. 2. o ile nie zbierze się dostateczna ilość członków przewidziana ustawą, to następne zebranie odbędzie się tegoż dnia i w tym że lokalu o godz. 8 wieczór bez względu na ilość obecnych.

odpłacić musiał tą samą monetą. Uczynił wzniosły gest pogardy, zdający nim chcieć usunąć całe towarzystwo;

Nazwisko? rzekł. To zbyt cenne Wyrosłiny współczesnego paskarstwa! Nazwiska mię nie interesują! — Wyjdę na chwilę i zdejmę palto, rzekł zwracając się do nas.

Zapanowała cisza.

Wesoły nastrój paskarzy pierzchł. Zażądał rachunku i szykowali się ku wyjściu. Spojrzeli, jakie rzucali na nasz kącik pozbawione były wszelkiej sympatji.

Gabryel uznał sytuację za wymagającą wyjaśnienia.

— Mój panie, rzekł do grubasa, przyjaciel nasz jest poetą i filozofem. Zechce mi pan wierzyć, że nie miał najmniejszego zamiaru ubliżenia panu, dotykając Go laską. Chciał się jedynie przekonać czy jest pan prawdziwy...

Wyrosłiny znajdowały się już poza możliwością słyszenia.

— Byleby go tam nie zatłukli, rzekł Gabryel.

Długo siedzieliśmy w niemem oczekiwaniu. Max nie powrócił. Obawiam się, że uczynili go nieprawdziwym.

Sprawy akademickie. Doroczne walne zebranie członków Stow. Młod. Akad. „Odrodzenie” odbędzie się dziś w niedzielę dn. 25 listopada b. r. w lokalu Stowarzyszenia przy zauku Bernardyńskim Nr. 8. Na porządku dziennym sprawy bieżące, organizacyjne i wybory nowego zarządu.

Cukier dla Wilna. Delegatura Rządu otrzymała zawiadomienie, że Związek Aprowizacji miast polskich przyznał jako przydział listopadowy dla Wilna 65 tonn cukru. Cukier ten ma zostać rozprzedany ludności. Cena funta cukru narazie nie została określona. (Aw).

Sala Miejska. Dziś o godz. 8 30 m. wiecz. koncert Stanisława Gruszczyńskiego, pierwszego tenora Opery Warszawskiej, Marji Budziszewskiej (dram. sopr.) i Marjana Rudnickiego. Pozostałe bilety w kasie salt od godz. 10 rano.

Plaga wilków. Donoszą z powiatu Dziśnieńskiego, o pladze jaka się tam pojawiła w postaci grasujących wilków. Wilki w lasach dziśnieńskich rozmnożyły się w ogromnych ilościach i zagrażają domowemu bydłu tak na pastwiskach, jak w stajniach i chlewach. Pismo białoruskie „Zmaganie” podaje cały szereg faktów, świadczących o niewymownej bezczalności tych czworonogich drapieżców. Dużo koni zostało pożartych na t. zw. noclegach. W maj. Linowki p. Hłaski, wilki, wykopawszy jamę pod chlewnem, dostały się do środka i rozszarpały 40 sztuk owiec. We wsi Malinowka zdarzył się taki wypadek: pod wilkiem, który wydołał się na strzechę pokrywającą chlewn, przerwała się nawpół przegniła słoma; drapieżca wpadłszy wewnątrz budynku, zjadł 32 owce i doczekał spokojnie ranka. Gdy o świcie właścicielka zagrody otworzyła drzwi, wilk wymknął się koło jej nóg i uszedł bezpiecznie do lasu.

KRONIKA TOWARZY SKA.

Bal w sali Georges'a. W piątek w świeżo odremontowanej sali Georges'a, która jest niewątpliwie jedną z ładniejszych sal wileńskich — odbył się bal zorganizowany przez Wojewódzki Komitet Wileński Pomocy Polskiej Młodzieży Akademickiej.

Należy powinszować wytrawnym Organizatorom tak ładnego pod każdym względem balu.

Sala Georges'a w tegorocznym karnawale będzie najodpowiedniejszym miejscem dla urządzania zabaw tanecznych wileńskiego high-life'u.

Bal u cyklistów. Wil. Tow. Cykl. i Łyżwiarzy urządzi w dniu 1 i grudnia pierwszy bal — uroczony różnemi niespodziankami w sali Klubu Kupieckiego (były Plastyków) przy ul. Mickiewicza 33. Dochód ma być przeznaczony na urządzenie ślizgawki oraz zawodów łyżwiarzkich w bieżącym sezonie. Wstęp za zaproszeniem. Początek o godz. 9 wiecz.

TEATR I MUZYKA

Teatr Polski (Lutnia). Dziś po raz 11-ty wspaniale wystawiony „Hamlet” W. Szekspira.

Jutro w poniedziałek — premiera poematu dramatycznego J. Stowackiego „Książka Marek” z K. Adwentowiczem w roli tytułowej.

W przygotowaniu „Otello” tragedja W. Szekspira.

Teatr Wielki (na Polniasos). Dziś dwa przedstawienia. Popołudniu o godz. 3 min. 30) po cenach zniżonych o 50 proc. „Bogusława Oniegin” z p. Korsak - Targowską w roli Tatjana.

Wieczorem o godz. 7 m. 30. po raz 2-gi operetka Falla „Madame Pompadour” z pp Grabowska, Józefowiczową, Dowmuntem, Tatarskiewiczem i Marjańskim w rolach naczynych.

Jutro po raz 3-ci „Madame Pompadour”.

Drugim koncert symfoniczny. W sobotę, dnia 1 grudnia, odbędzie się drugi koncert symfoniczny pod dyr. Adama Wyleżyńskiego.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

Zagadkowa śmierć. Jan Suworowicz (Wilkomerska 1) zameldował policji, iż znajoma jego żony N. Łopawieczowa po wypiciu wódki nagle zmarła w jego mieszkaniu. Przy trupie postawiony postulatunek policyjny. Przeprowadza się dochódzenie.

Ujęcie agitatora. Policja 5-go kom. zatrzymała Michała Paszkiewicza u którego znaleziono odezwy komunistyczne.

Nie udaje się. Policja 2-go kom. zatrzymała dawno poszukiwanego koczownika Ieka Lewina w chwili, gdy ten prowadził 2 konie niewiadomego pochodzenia.

Zbłąkany byk. Michał Lachowicz (wieś Mieszkańcy Nr. 4) powiadomił policję, iż do jego posesji przywędrował byk, którego zmuszony jest karmić.

Zdemolowanie mieszkania p Waniewskiej. Dn. 23 bm. wieczorem do mieszkania Anny Waniewskiej (Ponarska 22) wtargnęło kilka osobników, którzy poprzewracali meble i pobliłi naczynie poczem zbiegli.

Kradzieże. F. Kapłanowicz (Wileńska 45) skradziono ubrania, srebra oraz gotówkę na sumę 1 miljard mk.

Z CAŁEJ POLSKI.

Św. p. Władysław Prokesch. W Krakowie zmarł Władysław Prokesch, współpracownik „Nowej Reformy”. — P. Władysław Prokesch urodził się w r. 1868. Uczęszczał do uniwersytetu Jagiellońskiego, w którym ukończył wydział prawny.

W r. 1886 zaczął pisywać do „Nowej Reformy” i odtąd aż do zgonu był jego wiernym współpracownikiem, głównie jako recenzent teatralny oraz krytyk literacki i artystyczny.

Niezależnie od tego pomieszczał artykuły w licznych czasopismach literackich warszawskich i krakowskich.

Z większych prac ś. p. Władysława Prokescha wyszły w wydaniach oddzielnych: „Marja Konopalka w świetle krytyki literackiej”, „Piotr Chmielewski”, „Leopold Loeffler” i in.

Proces o zamachy bombowe. W dalszym toku sprawy por. Wieczorkiewicza i por. Bagieńskiego zeznał kpt. M. Starzyński ze Sztabu Generalnego, bezpośredni zwierzchnik Wieczorkowicza. Zeznania jego wypadły niekorzystnie dla oskarżonych.

ZE ŚWIATA.

Losy Verdun. Stynna twierdza francuska utraciła zupełnie znaczenie wskutek przesunięcia granicy Francji po wojnie, nie powróciła więc do miasta liczną załogą, zaludniająca je i utrzymująca przed wojną.

To też byt Verdun był zagrożony, wobec czego rząd francuski opracował — jak donosi „Matin” — plan utworzenia tam wielkiego ośrodka przemysłowego i zbudowania wielkiego portu rzeczennego.

Już trzy wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe obiecały otworzyć w Verdun fabryki i zająć dla swych robotników koszary, stojące pustką.

NADESŁANE.

Bardzo ważna wiadomość dla Emigrantów i reemigrantów.

Najpopularniejsza Angielsko-Królewska linja Okrętowa „Royal Mail Line” R.M.S.P. otworzyła oddział w Wilnie przy ul. Ad. Mickiewicza Nr. 4 (Naprzeciw Izby Skarbowej).

„Royal Mail Line” posiada najwygodniejsze, pospieszne okręty, które odchodzą z portu Cherbourg. bez przesiadania do New-Yorku, Kanady, Kuby, Argentyny, Brazylji i Urugwaju.

Na okrętach „Royal Mail Line” są urządzone nawet w trzeciej klasie oddzielne kabiny na 2, 4 i 6 osób.

Emigranci i Reemigranci winni zgłaszać się do „Royal Mail Line” w Wilnie ul. Mickiewicza 4 gdzie otrzymają niezbędne i najprawdopodobnie informacje, dotyczące podróży, bezpłatnie. — Na zapytania listowne „Royal Mail Line” chętnie będzie odpowiadać.

CYRK

WARSZAWSKI St. Mroczkowski

Największe przedsiębiorstwo widowiskowe st. m. Warszawy. (ODDZIAŁ W WILNIE)

ZAWIADOMIENIE

Dyrekcja Cyрку Warszawskiego zawiadamia niniejszem, że w gruntownie odnowionym i odpowiednio urządzonym

BUDYNKU CYRKOWYM przy ulicy

Ludwisarskiej 4

rozpocznie z dniem 1 grudnia r. b. szereg przedstawień

Blizsze szczegóły podane będą w oddzielnych ogłoszeniach i afiszach.

JADŁODAJNIA HYGIENICZNA
przy ul. Wileńskiej Nr. 27--1.
wydaje obiady od 12 do 4 1/2 po poł.
Czwartek kołduny — niedziela flaki.

Longines

precyzyjny zegarek światowej marki do nabycia w pierwszorzędnym magazynie zegarmistrzowskich i jubilerskich.

TELEGRAMY.

Powrót synów marnotrawnych.

WARSZAWA, 22. XI (PAT.) Pracownicy kolejowi dyrekcji poznańskiej przyszli do przekonania, że strejki kolejowe w ostatnim czasie zakończyły się całkowitą klęską robotników z powodu niesumienności i nieuczciwości kierowników organizacji zawodowych, które kierowały strejkami. Zebrani wydaleni kolejarze w dniu 15 listopada podpisali oświadczenie, że żadnej szkodliwej agitacji wobec państwa prowadzić nie będą i udziału w strejku jakimkolwiek brać nie będą. Jak się w ostatniej chwili dowiadujemy kolejarze, którzy podpisali powyższe oświadczenie zostaną z powrotem przyjęci do pracy.

Bitysk potęgł węgierskiej idei monarchicznej.

WIEDEŃ 23-XI (AW) Węgierscy magnaci i zwolennicy monarchii Habsburskiej przeszli do królowej wdowy Zyty do Hiszpanji 86 skrzyń kosztowności, i złotych przedmiotów, zebranych wśród siebie. Transport ten przejechał już przez Austrię. Jedzie z nim b. Minister Popowic i dr. Graetz.

Stosunki handlowe polsko-sowieckie.

MOSKWA, 23. XI. (AW.) „Ekonomi-
czeskaja Żiżn” zamieszcza wywiad z
przedstawicielem handlowym sowietów

w Warszawie Fiodorowym w sprawie
stosunków handlowych polsko-rosyjskich.
Według słów p. Fiodorowa od 1. II do
1. X. r. b. eksport Polski do Rosji wy-
nosił 871 wagonów, eksport Rosji do
Polski 1272 wagony.

Na pozycję eksportu z Polski sła-
dają się następujące towary: garbniki,
parafina, przybory kancelaryjne, piły,
kamienie szlifierskie, lekarstwa, kotły
parowe, skóry, firniery, wialnie, sierpy
żelazne, instrumenty optyczne, pilniki,
farby anilinowe, lampki elektryczne,
instrumenty dentystyczne i t. p.

Pozycja eksportu z Rosji do Polski
zawiera następujące towary: Konopie,
pieprze, puch, chmiel, terpentyna, włosie,
sierść, żelazo i stal, zioła lekarskie, kiszki,
wiadra, skóry żrebiat, dywany, kawior,
suszone i solone ryby (wobla), klej, szersz.
Wartość towarów obliczona według
świadectw eksportowych w ciągu 10
miesięcy r. b. wynosi około 2.900.000 do-
larów. Pierwsze miejsce w imporcie to-
warów do Rosji zajmuje T-wo Brytopol.
Wreszcie p. Fiodorow oświadczył, że
koła przemysłowe w Polsce interesują
się nawiązaniem stosunków handlowych
z Rosją, ofiarowując kredyt.

Order Cyncynata.

WARSZAWA, 23.11 (A. W.) Muzeum
Wojskowe w Warszawie w uznaniu zasług
i dla uczczenia Tadeusza Kościuszki
otrzymało amerykański order Cyncynata,
który przywiezie do Warszawy
gen. Haller. Order Cyncynata ustanowiony
został w r. 1783 po wojnie wolnościowej
przeciwko Anglii przez oficerów amerykańskiej
armii rewolucyjnej. Pierwszym
przewodniczącym kapituły orderu był
Washington. Członkiem jej w swoim
czasie był i Kościuszko.

Angielski raport o Sowietach.

LONDYN, 24. 11. (A. W.) Dzienniki
publikują raport, jaki złożyła wycieczka
przemysłowców angielskich pod prze-
wodnictwem Marshalla i Baldwina po
powrocie z podróży obserwacyjnej do
Rosji. Raport stwierdza, że doktrynę
komunistyczną uważać należy w Rosji
za umarłą. Dzisiejszy rząd jest

rzędem, którego polityka ekonomiczna
idzie wzorami państw burżuazyjnych.
Głównym wysiłkiem rządu sowieckiego
jest usiłowanie poprawy finansów i
zrównoważenie budżetu. Rząd sowiecki
potrzebuje dużych kredytów zagranicz-
nych na rozwój przemysłu. Odbudowa
przemysłu—według słów raportu—po-
zwoli rządowi sowieckiemu na uznanie i
spłatę długów wojennych.

Podpisanie konwencji rumuńsko-sowieckiej.

MOSKWA, 23. 11. (PAT.) Krasin po-
wrócił z podróży do Anglii, Francji i
Niemiec. Konwencja rumuńsko-sowiecka
w sprawie Dniestru została podpisana.
Dzisiaj nastąpi w Tyraspolu zamknięcie
konferencji.

Wydów zboża rosyjskiego.

MOSKWA, 24. 11. (A. W.) Według
informacji prasy sowieckiej dotychczas-
sowe doświadczenie z wywozem zboża
rosyjskiego zagranicę są zadawalniające.
Do połowy listopada, jak przewidują, uda
się wywieźć czwartą część zboża prze-
znaczoną na eksport. Zboże rosyjskie
wywożone jest do Niemiec, Holandji,
Francji, Belgji, Turcji, Państw Skandy-
nawskich i Łotwy.

Sprawa Tangeru.

PARYŻ, 24. 11. (A. W.) Rzeczoznaw-
cy francuscy i hiszpańscy w sprawie Tan-
geru odbyli ostatnio kilka posiedzeń.
Jak donosi „Journal des Debats”, osią-
gnięto w tej ważnej sprawie porozumie-
nie. Nawet rząd angielski poza drob-
nymi zastrzeżeniami okazał się skłonny
do przyjęcia żądań francuskich. Konfe-
rencja w sprawie Tangeru, która nastą-
pi w najbliższej przyszłości, będzie mia-
ła za zadanie jedynie pisemne utrwalenie
obecnie osiągniętego porozumienia.

Regulacja długów wojennych.

LONDYN, 24. 11. (A. W.) Senator
Smook, członek Komisji dla regulacji
długów międzysojuszniczych, wygłosił
mowę w Waszyngtonie, w której zapo-
wiedział, że rząd amerykański zapro-
ponuje Francji wysłanie francuskiej Kom-
isji i rzeczoznawców do Stanów Zjedno-

czonych w celu omówienia regulacji
długów wojennych.

Zakończenie śledztwa w sprawie zajęć krakowskich.

WARSZAWA, 23. 11 (A. W.). Śledz-
two polityczne w sprawie zajęć 6 grudnia
w Krakowie zostało zakończone. Przed
sądem stanie 16 oskarżonych pod zarzu-
tem wzniecania rozruchów i niedozwo-
lonego noszenia broni. Prokuratorja
przygotowuje akt oskarżenia. Śledztwo
wojskowe trwa w dalszym ciągu. Prze-
słuchiwanie są wojskowi należący do od-
działów biorących udział w akcji 6 li-
stopada w Krakowie.

WARSZAWSKA GIEŁDA

urzędowa 23 listopada b.r.

Dolary St. Zj.	2900000
Przekazy: New-York	2900000
Londyn	12700000—12650000
Faryż	156000
Wiedeń	4075
Praga	83375
Włochy	125000—124750
Belgia	134000—133000
Szwajcaria	506500
Złoty frank	558600
Miljonówka	32000
Pożyczka złota	420000—500000
Bony złote	440000—484000—450000
Tendencja mocna.	

BERLIŃSKA GIEŁDA.

urzędowa 23 listopada b. r.

Przek: New York	418950.000000—4210000000
Londyn	1835400.000000—18446000000000
Paryż	231420.000000—232800000000
Wiedeń	58962000000—591480000000
Praga	1216950.0000—12200500000
Belgia	228430000000—228570000000
Tendencja mocna.	

GDĄŃSKA GIEŁDA

urzędowa 23 listopada b. r.

Marka polska	2,145—2,155
guldenów za milion mk. polskich	
Przekazy: Warszawa	1,945—1,955
gul. za 1 milj. mk.	
New-York	5,8453—7,470
guldenów za dolar	
Londyn	29992500000000—30075.00000000
w marak niem.	
Paryż	30.54—30.71 gul. za 100 fr. fr
Szwajcaria	100,50—101 gul. za 100 fr. szwaje.

Redaktor

Stanisław Mackiewicz

Ogłoszenie.

Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego
w Wilnie w dniu 26 października 1923 r. pod Nr. 572 wcią-
gnięto:

R. H. A. 1—572. Firma: „Bores Fejga”. Siedziba w
Wilnie ul. Rudnicka Nr. 3. Przedmiot — skład apteczny.
Przedsiębiorstwo istnieje od 1919 r. Właścicielka Fejga Bo-
res zamieszkuje w Wilnie, ul. Turgielska Nr. 28.

Wydział Rejestru Handlowego
Sądu Okręgowego w Wilnie.

Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego
w Wilnie w dniu 26 października 1923 r. pod Nr. 574 wcią-
gnięto:

R. H. A. 1—574. Firma: „Jakób Szejkman”. Siedziba w
Wilnie, ul. Rudnicka Nr. 23. Przedmiot — sklep tytoniowy.
Przedsiębiorstwo istnieje od 1915 r. Właściciel przedsiębior-
stwa Jakób Szejkman zamieszkuje w Wilnie, ul. W. Stefań-
ska pod Nr. 32 m. 5.

Wydział Rejestru Handlowego
Sądu Okręgowego w Wilnie.

DOM Handlowo-
Komisowy **S. HALPERIN** Towarz.
z ogr. odpow.

WARSZAWA, Marszałkowska 149.

Oddział WILNO Szopenowska 8.

Skład fabryczny

Farb ani-
linowych **Friedr. Bayer & K^o** (Leverkusen a/R)

Maszyny do pisania i rowory „ADLER”
lepszych systemów

—) Papier do druku i piśmienny (—)

Urządzenia pokoi jadalnych. Skrzynki do zegarów stojących,
regulatorów i inne meble poleca

A. Zieliński mistrz stolarski

Stolarnia z zapędem elektr.

Grudziądz ul. Piłga 18 i ul. Murowa 71.

Pierniki Toruńskie

znane z swej dobroci poleca najstarsza i największa fabryka,
pierwsza w Polsce, założona w r. 1763

Gustaw WEESE

w TORUNIU

Reprezentanci Dom Handlowy „CENTROPOL”
Warszawa Daniłowiczewska 6.

Telef: 130-27 i 283-32.

Żądać we wszystkich większych sklepach kolonialnych
i cukierniach.

WYSZEDŁ Z DRUKU PIERWSZY W POLSCE

Kalendarz - Notes p. t. „REKORD” na rok 1924,

ze specjalnym działem INFORMACYJNYM, zawierającym
następujące oddziały:

ROZDZIAŁ DLA NOTATEK:

1) Kalendarz i święta katolickie, 2) Notatki na każdy
miesiąc, 3) Notatki na każdy dzień, 4) Przychód—Rozchód na
każdy miesiąc 5) Przychód — Rozchód (wyciągi roczne),
6) Adresy i telefony (do odnotowania), 7) Imienniki i święta
rodzinne i 8) Notatki na każdy miesiąc 1925 r.

ROZDZIAŁ INFORMACYJNY

1) Władze centralne i urzędy państwowe w Warszawie, 2) Banki i
instytucje handlowe w Polsce, 3) Dworce, kolejki i statki w War-
szawie, 4) Poczta, telegraf i telef. w Warszawie, 5) Adresy
konsulatów zagranicznych i formalności przy wydawaniu
paszportu zagranicznego, 6) Ustrój administracyjny Rzeczy-
pospolitej Polskiej, 7) Większe miasta w Rzeczypospolitej
Polskiej oraz ich przynależność do województwa, 8) Miary
i wagi, 9) Taryfa pocztowa, 10) Dzienna tabela na rok 1924,
11) Mapa Rzeczypospolitej Polskiej z wykazem kolei pań-
stwowych.

Kalendarze na 1924 r.

HURT i DETAL

Kartkowe, terminowe, kieszonkowe, agendy

Wł. Borkowski

Mickiewicza 5. — Świętojańska 6.

D-r M. Mienicki

Chor. w ener. syfilis i skór-
ne (leczen. sztucz. skór-
nem górskim)
ul. Wileńska 34 m. 3
Przyjmuje od 4-7

Akuszerka z War-
szawy
udziela porad, Przyjmuje,
od 9 rano do 7 wiecz.
Mickiewicza 46—6.

Zarząd Wileńskiego Banku Ziemskiego

podaje niniejszem do wiadomości pp. Akcjonar-
juszy, że z powodów przewidzianych w par. 84
Ustawy Banku i w Ustawie z dnia 21 grudnia
1901 r.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

Akcjonariuszy,

prawomocne bez względu na ilość uczestników
odbędzie się nie 29 listopada, ale 13 grudnia r. b.
o godz. 6 wiecz. w gmachu Banku przy ul. Mik-
kiewicza 8, według ogłoszonego już porządku
dziennego.

Licytacja publiczna.

Etap Urzędu Emigracyjnego zawiadania, że w
dniu 30 grudnia r. b. o godz. 8 minut 30 odbę-
dzie się licytacja na etapie Sadowa 25 na różne
przedmioty gospodarstwa domowego jako to:
stoły, ławki, szafy, taborety, łożka żelazne, koca,
poduszki, piecyki i t. d. wysortowane z inwentar-
za etapu U. E.

Licytacja odbędzie się plus od cen szacunkowych
H. M. SAPIEHA
Komisarz Etapu

Spółnika

RACHOWCA BRANŻY KOLONJALNO-WÓD-
CZANEGO z KAPITAŁEM i PRACĄ
poszukuje dobrze prosperującą firmę w
Wilnie. Oferty do Adm. „Słowa” sub „Ka-
pitał i praca”

Znaleziono dam-
ski
zegarek z bransoletką.
Zgłosić się od godz. 8-10 r.
Turgielska 12 m. 1.

Zgub. dowód osobisty
za Nr. 1698 wydany
przez Starostwo Wołko-
wskie dn. 6-V-23 r. na
imię Luby Mostkowów-
ny. zam. w Wołkowysku.

Zgubiono 18 paździer-
nika legity-
mację wydaną przez Star-
ostwo Grodzkie w Wil-
nie w lipcu 1922 roku za
Nr. 18380 (17847) III 22
imię Łazarza Brojdo. Do-
kument unieważnia się.

**16 b.m. zgubiono 2 małe
klucze** od kasy żelaznej
Znalazcę prosi-
my o zwrot za wynag-
rodzeniem do Adm.
„Słowa”.

Zgub. książeczkę woj-
skową wyd. przez P.
K. U. Wilno na im. Ale-
ksandra Woronowicza.
Unieważnia się

Okazja

Dwie kamienice komfor-
towe, jedna posiadająca
naroż. stajnię, wozownia,
położone w najzdrowszej
części miasta Torunia na
przeciw parku leśnego
przy tramwaju, wolny lo-
kał 8 pokoi dla kupują-
cego sprzedaje się zaraz
za równowartość 12.000
dol. płatna w markach
polsk. Władomość „PAR”
Toruń, Szeroka 46.
„Okazja”

Pralnia egzystująca
od 1910 r.
okazyjnie z całym
urządzeniem do od-
stąpienia. Sawicz Nr 7.

Zgub. dowód osobisty
Nr. 1871 wyd. przez
Starostwo na pow. Wil-
Trocki na im. Wincente-
go Kasperowicza. Unie-
ważnia się.

Szpice rasowe,
szeszeńta
S P R Z E D A M.
Mostowa 4 m. 4.

Lecznica i Szpital Litewskiego Stowarzyszenia Pomocy Sanitarnej

Wilno, Wileńska 28.

W przychodni przyjmują lekarze specjalści: Choroby dziecięce od 11 — 1; choroby wewnętrzne od 12 — 4; chirurgiczne 1 — 2; kobiece 11 — 1; oczu 10 — 2; uszu, nosa i gardła 12 — 3; zębów 10 — 11; skórne i weneryczne 2 — 3; nerwowe 1 — 2;

w szpitalu oddziały: wewnętrzny, chirurgiczny, ginekologiczny i położniczy od godz. — 3.

GABINET ROENTGENA i ELEKTRO-MEDYCZNY Leczenie promieniami, fotografowanie, prześwietlanie, elek-
tryczne wanny, elektryczny masaż. Laboratorium analityczne